

Thuiszitten: wees alert op de signalen

SOT-medewerker Loek Mak-Peters is in onze regio één van de drijvende krachten achter het voorkomen en oplossen van thuiszitten. Afgelopen maanden gaf zij samen met Elly Kraaimaat diverse workshops om scholen te informeren over signalen die een voorbode kunnen zijn van thuiszitten. Door snel te reageren op die signalen, kan het thuiszitten in veel gevallen worden voorkomen.

Binnen het SOT houdt Loek Mak zich hoofdzakelijk bezig met thuiszitters. En niet zonder reden. Als medeoprichter van de LBBO (de beroepsvereniging voor onder andere intern begeleiders) heeft Loek veel contact met Ingrado, de koepel van leerplichtambtenaren. “Toen ik zo’n anderhalf jaar geleden met hun voorzitter om tafel zat, zeiden wij tegen elkaar: hoe is het mogelijk dat er in Nederland 9000 (!) kinderen niet op school verschijnen?” Om hier echt iets aan te doen, hebben ze De LANSbrekers geïnitieerd. Dit is een beweging van onderwijsprofessionals, leerplichtambtenaren, hulpverleners en ouders met één gezamenlijk doel: zorgen dat er geen kinderen thuiszitten. Want thuiszitten is gewoon ontzettend slecht voor een kind. “Als een kind thuiszit, is altijd de sociaal-emotionele ontwikkeling in gevaar. Als gevolg daarvan stagneert de cognitieve ontwikkeling ook onmiddellijk. We moeten dus echt met elkaar zorgen dat het kind onderwijs blijft volgen.”

CURATIEF EN PREVENTIEF

Ook in onze regio zijn inmiddels een flink aantal LANSbrekers actief. “Mede dankzij hun harde werken zijn er betrekkelijk weinig echte thuiszitters”, zegt Loek Mak-Peters. “We willen echter niet alleen curatief werken, maar vooral ook preventief. Om die reden hebben we afgelopen schooljaar veel voorlichting gegeven om mensen bewust te maken van de signalen die voorafgaan aan het feitelijke thuiszitten.”

Daarbij gaat het om:

- vaak te laat komen,
- (cyber)pesten,
- problemen in de thuissituatie, zoals het ontbreken van structuur, (vecht)scheidingen, armoede en psychiatrische problematiek bij de ouders,
- psychiatrische problematiek, angsten, persoonlijkheidsstoornissen, gedragsproblemen bij het kind (al dan niet gediagnosticeerd),
- eetstoornissen, die overigens op steeds jongere leeftijd voorkomen,
- pesten en cyberpesten
- ouders en school die het vertrouwen in elkaar kwijt zijn.

“Het is goed om te merken dat mensen de signalen beter gaan herkennen.”

DIRECT ACTIE

“Het is heel goed om te merken dat mensen de signalen beter gaan herkennen. Het SOT wordt nu vaker gebeld door scholen die bepaalde signalen herkennen en behoefte hebben om dat eens met ons te bespreken.

Dat is precies wat we willen, want op die manier kun je het thuiszitten vóór zijn. Als je in een vroegtijdig stadium een SOT-traject start, kun je met elkaar kijken hoe je het kind op school houdt en voorkom je dat het thuis komt te zitten”, vertelt Loek.

Zij legt uit hoe zo’n SOT-traject eruit kan zien. “We starten altijd met het in beeld brengen van de problematiek en wat het kind nodig heeft om weer op school te komen of daar te blijven. Vaak is er sprake van multiproblematiek. Dan zijn er doorgaans verschillende partijen nodig om tot een goede oplossing voor het kind te komen. Omdat de school in het hele traject de regievoerder is, nodigt de school alle benodigde partijen uit. Dat is altijd maatwerk. Elk kind is uniek en in elke situatie wordt bekeken wat er nodig is en wie wat kan doen.”

COMPLEX EN HECTISCH

Loek benadrukt hoe belangrijk het is dat al die betrokken partijen een gezamenlijk doel voor ogen hebben: de zorg voor het kind. “Iedereen heeft zijn eigen rol, maar het is cruciaal dat het kind – en het belang van het kind – altijd centraal staat. Als je dat met z’n allen voor ogen houdt, is dat de basis om tot een oplossing te komen.”

Dat wil echter niet zeggen dat zo’n proces eenvoudig is. Integendeel, het is vrijwel zonder uitzondering complex en hectisch. Loek noemt het een aparte tak van sport om daarin een weg te vinden. “Je hebt bijvoorbeeld te maken met het verdriet en de emoties van ouders en met een school die met de handen in het haar zit.”

“Opeens ziet het kind: hé, het lukt mij. Ik kan wél plezier hebben in school en tot werken komen.”

TIME-OUT

In sommige gevallen is een time-outvoorziening de beste oplossing voor het kind. “We werken daarvoor nauw samen met BOCS in Nieuwegein. Deze time-outvoorziening heeft twee klassen en is ondergebracht bij sbo De Evenaar. We zien dat zij in korte tijd heel goede resultaten boeken met de kinderen. De kinderen komen tot rust en leren om gewenst gedrag te gaan vertonen. Dat is na alles wat ze hebben meegemaakt natuurlijk een buitengewoon positieve ervaring. Het kind ziet opeens: hé, het lukt mij dus wel. Ik kan wél plezier hebben in school en tot werken komen.”

Soms kan het kind al na enkele weken terug naar het reguliere basisonderwijs, soms vindt het een plek in het SBO of SO. BOCS bereidt de kinderen daar op een gerichte manier op voor. Ook de leerkracht krijgt handvatten om met het kind om te gaan. “Dat zijn heel mooie trajecten,” besluit Loek.

■